

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Проблеми виконавського музикознавства»
2023-2024

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 3 кредити

Статус дисципліни – обов'язкова

Факультет – початкової освіти та мистецтва

Кафедра – вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Курс – 1; **семестр** – 2; **вид підсумкового контролю** – екзамен

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: наукового пізнання, пошуковий, аналізу і синтезу, дискусійний.

Форми навчання: денна, вечірня, дистанційна

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2023-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна, Вечірня	I	2	90/3	30	14			16	60	–	–	+

2. Викладач

Бермес Ірина Лаврентіївна i.bermes@dspu.edu.ua 0975012313	доктор мистецтвознавства, професор кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
--	---

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою дисципліни: формування знань про проблеми музичного виконавства в аспектах історії, теорії та практики.

Результати навчання.

Знання історії виконавського мистецтва у контексті розвитку музичної культури; видатних виконавців – представників українського та зарубіжного музичного мистецтва; сфери дослідницьких інтересів виконавського музикознавства; методологічних основи міждисциплінарного вивчення проблем музичного виконавства; різних аспектів проблематики музичного виконавства: соціокультурних, професійних, педагогічних, музикознавчих, психологічних; здатність до інтерпретування фактів, подій, явищ, сфери професійної діяльності музиканта-виконавця.

Компетентності.

Загальними компетентностями вивчення курсу «Проблеми виконавського музикознавства» є:

- Здатність до наукового пошуку, мистецько-філософського аналізу; визначення мети, наукової новизни, завдань та стратегії дослідження.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, пояснювати сучасні культурні явища і процеси; усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва;
- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань про походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін, як: «Філософія як досвід мислення», «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності» та паралельно з дисципліною «Проблеми сучасного музикознавства».

Постреквізити дисципліни. Після вивчення нормативної дисципліни «Проблеми виконавського музикознавства» аспірант опановує вибіркові освітні компоненти циклу професійної підготовки.

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Первинні форми музичного виконавства. Виконавство в античний період, середньовіччі, епоху Відродження.

Тема 2. Виконавське мистецтво XVII–XVIII століть.

Тема 3. Музичне виконавство XIX століття.

Тема 4. Музичне виконавство XX століття.

Тема 5. Інтенаційні основи музично-виконавського мистецтва.

Тема 6. Виконавський темп, ритм, динаміка як засоби виконавської виразності. Інтонування музичного тексту: артикуляція, фразування, побудова музичної форми.

Тема 7. Виконавське музикознавство як галузь сучасної музичної науки. Методологічна специфіка виконавського музикознавства.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Музичне виконавство ХХ – поч. ХХІ ст.: оновлення мистецьких парадигм.

Тема 2. Психологічні аспекти музично-виконавської діяльності.

Тема 3. Проблеми музичного виконавства як соціокультурного явища.

Тема 4. Професійні проблеми музичного виконавства.

Тема 5. Музикознавчі проблеми музичного виконавства.

Тема 6. Педагогічні проблеми музичного виконавства.

Тема 7. Медичні проблеми музичного виконавства.

Тема 8. Напрямки розвитку сучасного виконавського музикознавства.

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 8 корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11.

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID: 2309257925 Passcode:2020)

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, у телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

– участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);

– співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);

– екзамен.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; набутих знань і умінь.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Розподіл балів між поточним контролем та підсумковим контрольним заходом (екзаменом):

Поточна успішність			Екзамен
Семінарські заняття	Співбесіда з лектором	Сума	$S_{\text{відс}}$ 100
60	40	$S_{\text{ном}}$ 100	
Ваговий коефіцієнт			0,6
			0,4

Відповіді на се

В

мінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою $x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні дисципліни, включаючи оцінки “2”, n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка, К – максимальна кількість балів, які аспірант може отримати за усні відповіді. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Дисципліна вивчається впродовж одного семестру і завершується екзаменом. Сумарна кількість балів з дисципліни знаходиться за формулою.

$$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот сзв}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}}$$

де $S_{\text{пот}}$ – кількість балів за поточний контроль.

$S_{\text{підс}}$ – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

Екзамен за талоном № 2 і К проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Розвиток виконавського мистецтва в античний період, епоху середньовіччя.
2. Музичне виконавство епохи Відродження.
3. Види музичного виконавства XVII–XVIII століть, новий тип музиканта.
4. Виконавець – інтерпретатор і віртуоз XIX ст.
5. Особливості музичного виконавства XX ст.
6. Аутентичне музичне виконавство, його поширення у другій половині XX ст.
7. Музичні фестивалі та їх значення у культурному просторі України.
8. Художні виражальні засоби музичного мистецтва.
9. Динаміка, темп, ритм як засоби музичної виразності.
10. Артикуляція і фразування у музичному виконавстві.
11. Основні напрямки сучасного виконавського музикознавства.
12. Методологія сучасного виконавського мистецтва (історико-стильовий, музично-текстологічний, інтерпретаційний, жанрового та виконавського аналізу).
13. Психологічні особливості музично-виконавської діяльності.
14. Психологія творчої практики музиканта-виконавця.
15. Статус музиканта-виконавця в історії музичного мистецтва.
16. Музично-виконавські школи, їх видатні представники.
17. Музично-виразові засоби та виконавські прийоми
18. Індивідуальний виконавський стиль музиканта.
19. Технології збереження здоров'я у діяльності музиканта-виконавця.
20. Музичне виконавство у системі культури.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у письмовій формі у разі відсутності;

відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання (джерелами інформації).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Гребенюк Н. Вокально-виконавська творчість : психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1999. 269 с.
2. Гребнева І. Формування скрипкового стилю в concerti grossi А. Кореллі : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Харків : ХНУМ ім. І. Котляревського, 2014. 16 с.
3. Давидов М. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник. Київ : НМАУ, 2010. 400 с.
4. Дрожжина Н. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Харків : ХНУМ ім. І. Котляревського, 2008. 16 с.
5. Катрич О. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : автореф. дис. ... канд. мист. спец. : 17.00.03 – музичне мистецтво. Київ : Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, 2000. 24 с.
6. Катрич О. Музичне виконавство як інспіруючий чинник. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*. 2015. Вип. 35. С. 6–12.
7. Катрич О. Сильова ієрархія та стильова концентричність – два погляди на проблему дослідження музично-виконавського стилю. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2001. Вип. 18, кн. 7. С. 115-122.
8. Кияновська Л. Психологічний портрет композитора як джерело пізнання індивідуального стилю. *Мистецтвознавство України* : зб. наук. праць. Київ : Музична Україна, 2010. Вип. 11. С. 62–64.
9. Коновалова І. Композиторська інтерпретація в художньо-комунікаційному просторі сучасного мистецтва. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку* : матеріали міжнар. наук. конф., 8-9 грудня 2011 р. / Відп. за вип. Н. Кушнарєнко. Харків : ХДАК, 2011. С. 126–128.
10. Коханик І. Музичний твір: взаємодія стабільного і мобільного в аспекті стилю. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. 2002. Вип. 20. С. 44–51.
11. Лисенко О. Музичне виконавство та проблема його системного вивчення. /*Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2000. Вип. 7. С. 162–170.

12. Лысенко О. Художественная интерпретация в системе категорий музыкального исполнительства : автореф. дисс. ...канд. искусствоведения : спец. : 17.00.03. Киев, 1990. 18 с.
13. Маркова О. Виконавське музикознавство як феномен української наукової традиції. *Виконавське музикознавство* : енциклопедичний довідник. Київ, 2009. С. 4–13.
14. Москаленко В. Про розуміння музичного твору. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. 2002. Вип. 20. С. 3–13.
15. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації : навчальний посібник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2013. 134 с.
16. Москаленко В. Музичний твір як текст. *Київське музикознавство*: Київ, 2001. Вип. 7. С. 3–10.
17. Польська І. Оркестрове (колективне) виконавство як модель макроансамблю. *Наукові записки Тернопільського держ. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка*. Серія : Мистецтвознавство. Тернопіль, 2001. № 1 (6). С. 48–51.
18. Чернова І. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства : 17. 00.01. Львів, 2007. 20 с.

Додаткові:

19. Баланко О. Актуальні проблеми сучасного камерно-вокального виконавства на Україні. *Київське музикознавство. Теоретичні та історичні проблеми мистецтвознавства у світовій та вітчизняній музичній культурі* : зб. наук. статей. Київ : Київський інститут музики ім. Р. М. Глієра, 2009. Вип. 29. С. 3–10.
20. Бойко А. Розвиток стилю Classical Crossover в естрадному вокально-виконавському мистецтві. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті* : зб. наук. пр. Харків : ХДАДМ, 2016. С. 18–21.
21. Кавун В. Художні особливості естрадного мистецтва України ХХ – початку ХХІ ст. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2013. № 19. С. 124–130.
22. Кияновська Л. До питання сприйняття програмного твору. *Українське музикознавство*. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1987. Вип. 22. С. 15–22.
23. Катрич О. Музичне виконавство як інспіруючий чинник. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*. 2015. Вип. 35. С. 6–12.
24. Лысенко О. Художественная интерпретация в системе категорий музыкального исполнительства : автореф. дис... канд. искусствоведения : 17.00.02. Киев, 1990. 18 с.
25. Михайленко М. Теоретичні основи формування виконавської

майстерності гітариста : автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2011. 21 с.

26. Мостова Ю. Театралізація хорових творів як метод художньої інтерпретації : автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства : 17.00.01. Харків : ХДАК, 2003. 20 с.

Інформаційний ресурс

27. Сухленко И. Методика анализа индивидуального исполнительского стиля. [Електронний ресурс]. Режим доступу : URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvmp_2012_37_38